

Література:

1. Глинський Я.М., Анохін В.Є., Ряжська В.А. С++ та С++ Builder: навч. посібник. Львів: "Підприємство Деол", СПД Глинський, 2003. 192 с.
2. Шилдт Г. Самоучитель С++: Пер. с англ. 3-е изд. СПб.: БХВ-Петербург, 2003. 688 с.

ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ В СФЕРІ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИКИ

Комчатних О.В., к.е.н.

Національний транспортний університет

Інновації є одним з ключових факторів досягнення і підтримки конкурентних переваг на ринку. Вони є однією з вимог сьогодення для ефективного функціонування підприємства на ринку, а також найціннішими активами сучасного підприємства. Ця цінність пов'язана з роллю, яку вони відіграють для підприємства. Вони допомагають не лише поліпшити якість продуктів і послуг підприємства, а також є засобом виживання та розвитку, реагуючи на швидкоплинні тенденції ринку і адаптуючись до вимог споживачів.

Тривалий час вчені-економісти не приділяли особливої уваги дослідженню інновацій в сфері послуг, досліджуючи лише інновації промислових підприємств. Зазвичай у вітчизняній і зарубіжній практиці інновації в сфері послуг розглядалися лише як діяльність, що доповнює виробничі процеси. Однак з розвитком сфери обслуговування і збільшенням потреб суспільства в продуктах цієї сфери, все більше дослідників починає приділяти увагу чинникам її ефективного функціонування, в тому числі інноваціям [1-2].

Між інноваціями у сфері послуг та промисловості існують певні відмінності: перші являють собою процеси, які повинні розглядатися окремо від останніх. Адже те, що сприймається як «продукт» підприємством сфери послуг, може сприйматися за «процес» на промисловому підприємстві.

Згідно досліджень К. Ванса і А. Триго [2] підприємства різних галузей сфери послуг мають різний рівень інноваційної активності. Так найбільш інноваційно-активними на думку науковців є бізнес-послуги, в той час як транспортні підприємства мають показники нижчі за середні. При цьому кожній галузі сфери послуг притаманний власний рівень наукоємності і іноді вона вища ніж у деяких галузях промисловості.

Сфера послуг багатогранна, різним видам діяльності в сфері послуг притаманні різні риси, обсяги, міри неосяжності продуктів діяльності та потоки знань, а отже і різні інноваційні процеси. З точки зору інновацій в сфері послуг, особливо цікавою для розгляду є сфера діяльності транспортно-логістичних підприємств. Перебуваючи всередині ланцюга постачання, вони виконують роль сполучної ланки між промисловістю і сферою послуг. Динамічний розвиток цієї сфери діяльності змушує підприємства до постійного

пошуку нових рішень. По суті, підприємства транспортної логістики мають значний інноваційний потенціал. Однак це, в основному, великі міжнародні компанії, які шукають нові можливості та інноваційні рішення. Більшість же підприємств цієї сфери має низьку інноваційну активність і частіше за все такі підприємства не створюють нові технології, а займаються адаптацією рішень, що виникли в інших сферах діяльності.

Значну роль в інноваційному розвитку будь-якого підприємства відіграє наявність науково-дослідних відділів. Вони стимулюють появу нових продуктів і виробничих процесів, збільшують досвід підприємства в інноваційній діяльності, тісно співпрацюють зі сферами виробництва і маркетингу. Однак, більшість транспортно-логістичних підприємств не має власних науково-дослідних відділів, тому пошук інноваційних рішень відбувається завдяки взаємодії з науково-дослідними інститутами, закладами вищої освіти, партнерами, постачальниками, клієнтами тощо шляхом передачі знань. У багатьох випадках саме промисловість є джерелом технологічних інновацій (продуктових та/або процесних), які потім адаптуються транспортно-логістичними підприємствами. Інноваційна діяльність транспортно-логістичних підприємств здебільшого пов'язана з придбанням інновацій-продуктів промисловості у вигляді передової техніки, програмного забезпечення та іншого обладнання.

Технологічні інновації в сфері транспортної логістики розвиваються по циклу, оберненому до життєвого циклу товару – спочатку відбувається впровадження нової технології (продукту діяльності промисловості), а потім вона призводить до появи нових послуг, тобто процесні інновації призводять до продуктових. Проте транспортно-логістичні підприємства виконують роль не лише споживачів результатів інноваційної діяльності інших сфер діяльності, а також слугують засобом передачі технологій від постачальників до клієнтів, що віддали власні логістичні процеси на аутсорсинг. Таким чином, продуктові інновації транспортно-логістичного підприємства в процесі надання послуг починають виконувати роль процесних інновацій для їх клієнтів. На практиці існують різні принципи функціонування логістичних операторів, а отже і процес обміну технологіями між логістичними операторами і клієнтами може відбуватися у різних формах. Слід зазначити, що більшість інновацій в сферах нематеріального виробництва не підлягають патентуванню, що істотно скорочує їх життєвих цикл.

Література:

1. Toivoneen M., Tuominen T. Emergence of innovations in services. *The Service Industries Journal*. 2009. Vol. 29. No. 7. 887-902.
2. Vence X., Trigo A. Diversity of innovation patterns in services. *The Service Industries Journal*. 2009. Vol. 29. No. 12. 1635–1657.